

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถ้าเราย้อนดูนโยบายการจัดการศึกษาในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าผู้บริหารประเทศในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้พยายามจัดการศึกษาให้ประชาชนได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตลอดมา ตามประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2464 นั้น รัฐมุ่งหมายให้ประชาชนรู้จักการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน¹ ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2475 การใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475 กับแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 ทั้ง 2 ฉบับ มุ่งให้การศึกษาในค่านิยมศึกษา คือความรู้ จริยศึกษา คือศีลธรรมจรรยาและพลศึกษา คือความสมบูรณ์ของร่างกาย รวมเป็นองค์สามของการศึกษา ส่วนองค์ที่สี่ของการศึกษาในค่านิยม "หัตถศึกษา" คือ วิชาที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดฝึกหัดการใช้มือให้เป็นประโยชน์ ฝึกความคล่องตัวและให้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานไม่เป็นคนหยิบหยิ่ง เพื่อเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพ จึงจัดให้การศึกษาค่านิยมนี้เป็นองค์ประกอบหนึ่งเท่ากับการศึกษาในค่านิยมอื่น ๆ เมื่อรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวนี้แล้ว จึงบรรจุองค์ของการศึกษาลงไว้ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494 มาจนถึงแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2503²

แม้ในปัจจุบันนี้ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 รัฐบาลของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ก็ได้แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2523 สรุปได้ว่า รัฐมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาให้เป็นรากฐานการปกครอง

¹ สามัญศึกษา , กรม "หลักสูตรใหม่", 2517, หน้า 1, อักษรนำ

² พัฒนาหลักสูตร , กอง , "หลักสูตรใหม่มีความเป็นมาอย่างไร" ,

ของประเทศ โดยจัดการศึกษาทุกระดับให้ประสานสัมพันธ์กัน ทั้งระดับประถม มัธยมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน ถึงระดับอุดมศึกษา และปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตร เพื่อสร้างเยาวชนให้มีระเบียบวินัย มีความคิดสร้างสรรค์และให้มีความสามารถประกอบอาชีพได้และอาชีพนั้นจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของปวงชน และส่งเสริมอาชีพของชุมชนในท้องถิ่นให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะต้องระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ขยายการศึกษาให้พร้อมที่จะสร้างประชากรไทยให้มีคุณภาพประกอบอาชีพของตนเอง และให้หันมาท้องถิ่นที่อยู่ของตนให้เจริญขึ้นมาให้ได้ ¹

เนื่องจากนโยบายการศึกษาดังกล่าว เป็นการศึกษาแบบกระจายอำนาจหรือแบบเปิดให้คนทั้งประเทศได้มีโอกาสเรียนร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นนำหลักสูตรไปดัดแปลงเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับภาวะและสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ จึงทำให้การไรห้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรประโยคประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ จากแผนการศึกษาราคี พ.ศ. 2520 ที่ไ้ตระมุให้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา บรรจุกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเข้าไว้เพื่อจุดประสงค์ที่จะมุ่งฝึกหัดให้ผูเรียนมีนิสัยรักการทำงานตั้งแต่ในวัยเด็ก จะได้นำความรู้ความสามารถที่ปฏิบัติในบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ² และเป็นจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับการจัดการประถมศึกษาตามหลักการศึกษา ซึ่ง ดร. วิทยุไชย สาขร กล่าวว่ คำนหัดศึกษาหรือกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ นั้น มุ่งให้เป็นวิชาที่จัดสอนพื้นฐานให้ผูเรียนรู้จักใ้มีธและควมรำนิรำนญในฝีมือการทำงานต่าง ๆ และเป็นการคนหาความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อจะไ้รู้ว่ผูเรียนแต่ละคนจะมีฝีมือประกอบอาชีพที่ตองใ้แรงงานมนุษย์ไ้ไ้หรือไมไ้และถ้ไ้

¹ สำนักงานปลัดกระทรวง , กองแผนงาน , รายงานการศึกษาปี 2522 , 2513

² แผนการศึกษาราคี พ.ศ. 2520 , ข้อ 36.

ควรเป็นอาชีพประเภทใด ในขณะที่เดียวกันเป็นการฝึกอบรมให้เด็กมีความขยันขันแข็ง ไม่เลื่องงาน ไม่ดูถูกงานฝีมือที่มนุษย์ใช้แรงงานของคนที่สามารถทำผลงานในด้าน หัตถกรรมออกมา¹ และในเรื่องการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้นั้น ต้อง จัดให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ครบถ้วน เรียนจบในชั่วทุกระยะ แม้ว่าผู้เรียนไม่ต้องการ เรียนต่อจากประถมศึกษา ไปต่อประโยคมัธยมศึกษาหรือเรียนต่อไปไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม ความรู้ที่ได้ อาจจะช่วยดำรงชีวิตได้ตามควรแก่วัยและอัศภาพ ทั้งนี้เพื่อมิให้การ ศึกษาแต่ละระดับกลายเป็นเพียงบันไดขั้นหนึ่งที่บังคับกลายเป็นให้ต้องเรียนต่อในชั้นสูง ขึ้นไปอีก² ✓

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยทั่วไปทั้งระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ได้ให้ความสนใจ ในเรื่องนี้อย่างมาก ทั้งจะเห็นได้จากผลการสัมมนาการพัฒนาหลักสูตรโครงการศึกษาทาง การงานและอาชีพ ซึ่งองค์การยูเนสโกจัดขึ้นที่กรุงโตเกียวในระหว่าง วันที่ 19 กันยายน ถึง 17 ตุลาคม พ.ศ. 2520 การสัมมนาครั้งนี้ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมกับกลุ่ม ประเทศเอเชีย 11 ประเทศเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและอภิปรายผลการจัดการ ศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้เน้นถึงปัญหาและอุปสรรคแต่ละด้านตามสภาพการจัดการเรียน การสอน การงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนในแต่ละประเทศ และเข้าศึกษาดูงาน ในสถาบัน 6 แห่งของประเทศญี่ปุ่นพร้อมทั้งได้สำรวจความคิดเห็นและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ แนวคิดร่วมกันในระหว่างกลุ่มประเทศเอเชีย ผลที่สุดทุกประเทศได้ให้ข้อคิด เห็นหรือความรู้สึกร่วมกันว่า "จะต้องเช็ชชู้ศักดิ์ศรีของการทำงาน" ฉะนั้น จึงให้ความสำคัญ

¹ ภิญโญ สาทร , "การประถมศึกษา" ใน หลักการบริหาร (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา , 2521) , หน้า 27.

² ภิญโญ สาทร , หลักการบริหาร , หน้า 297.

ต่อการเรียนการสอนวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และถือว่าต้องจัดการสอนการงาน และพื้นฐานอาชีพให้อยู่ในหลักสูตรสามัญทั้งหมด มิใช่ว่าเป็นเรื่องพิเศษแล้วแยกไว้เป็น เอกเทศ การศึกษาเรื่องการงานและพื้นฐานอาชีพในฐานะที่เป็นปรัชญาทางการศึกษา จึงควรมุ่งพัฒนาต่อไปไม่เพียงแต่ทักษะพื้นฐานที่ก่อการภายในบ้าน ในโรงเรียนและชุมชน เท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมไปถึงทัศนคติและค่านิยมในทางบวกต่อการงานด้วย เพราะ การงาน คือ แกนหลักของทฤษฎีที่จะต้องปรับตัวให้สนองตอบต่อปัญหาของการงานนั้น ๆ ด้วย ¹

จากแนวคิดของกลุ่มประเทศเอเชีย พอจะชี้ให้เราเห็นว่าข้อสังเกตต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ในการศึกษางานของประเทศสมาชิกรั้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับ ประเทศในเอเชียหลายประเทศ นั่นคือการใ้เอาวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพมา บูรณาการเข้ากับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร ค้นหาแนวทางสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ระหว่างโลกของการศึกษากับโลกของการงาน ใ้ทรัพยากรท้องถิ่นในชุมชนให้เป็น ประโยชน์ การหาทางให้ครูผู้ปกครองและผู้อำนวยการในท้องถิ่น ได้ร่วมในกระบวนการ พัฒนาการเรียนการสอนและปรับหลักสูตรฝึกอบรมครูเสียใหม่ ให้ครูมีประสบการณ์เรื่องนี้ และตรวจสอบดูว่าครูผู้สอนวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ต้องการประสบการณ์อะไรบาง ตลอดจนทำการวิจัยแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอนเรื่องนี้ ซึ่งรวมถึงวิธีการประเมินผล อัตราส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ฯลฯ นอกจากนี้ประเทศสมาชิกใ้ให้ข้อเสนอแนะมากมาย ซึ่งเกี่ยวพันถึงรัฐบาลของแต่ละประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ข้อเสนอแนะเหล่านั้นมีถึง 16 ข้อใหญ่ ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนใ้แต่ละประเทศในเอเชีย ได้มีการทำวิจัยเรื่องการงานและพื้นฐานอาชีพ และองค์การยูเนสโกจะใ้ประโยชน์มาก

¹ กระทรวงศึกษาธิการ , กรม , กองวิจัย , รายงานการสัมมนาปฏิบัติการ ภาคสนามส่วนภูมิภาค (โตเกียว 19 กันยายน - 17 ตุลาคม 1975) การพัฒนาหลักสูตร เพื่อการงานพื้นฐานอาชีพ , แปลและเรียบเรียงโดย วิชัย คันศิริ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา , ม.ป.ป.) , หน้า 68 - 75.

ถ้าใครรวบรวมรายงาน เรื่องการศึกษาการงานพื้นฐานอาชีพในประเทศเอเชีย เพราะจะได้ศึกษาแหล่งข้อมูลที่สำคัญจากการศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องสถานภาพและภาคปฏิบัติของการศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ฉะนั้น ประเทศสมาชิกจึงเสนอว่า เรื่องที่ควรทำวิจัยต่อไปเรื่องหนึ่ง คือ "ปัญหาที่พบจากการนำโครงการวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพไปปฏิบัติ" ซึ่งเป็นเรื่องที่เสนอแนะสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง "ปัญหาการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง จังหวัดชลบุรี" ซึ่งผู้วิจัยกำลังดำเนินการทำวิจัยอยู่ และประเทศสมาชิกได้เสนอแนะต่อไปว่า แต่ละประเทศโคควรตระหนักดีว่า งานวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการงานและพื้นฐานอาชีพยังมีอยู่น้อยมาก หากได้มีการรวบรวมรายงานการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้น และองค์การยูเนสโกมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยหรือสมาคมสำหรับผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเพื่อใหม่การค้นคว้าวิจัยและแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านการจัดการวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพในภูมิภาคเอเชียขึ้น ก็จะทำประโยชน์ไ้มากในเรื่องการแก้ไขปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน ตลอดจนจนถึงการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นแบบอย่างของการศึกษาการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ไม่เพียงแต่กลุ่มประเทศสมาชิกเอเชียเสนอแนะให้องค์การยูเนสโกส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการให้ทำวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เท่านั้น ในภาวะที่บ้านเมืองไทยกำลังอยู่ในช่วงเวลาดำเนินการหลักสูตรใหม่ก็ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่ประกาศใช้ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 และมีงานวิจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่อยู่มากมาย

อนึ่งกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งบรรจุอยู่ในกลุ่มประสบการณ์ที่ 4 ของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้แนวการปรับปรุงมาจากผลวิเคราะห์หลักสูตร พ.ศ. 2503 ซึ่งชี้ให้เห็นบทเรียนและข้อบกพร่องในด้านการจัดเรียนการสอนหัตถศึกษา ว่าในทางปฏิบัติวิชานี้เป็นวิชาที่มีปัญหามากที่สุดและได้ผลน้อยที่สุด เนื่องจากเหตุผลใหญ่ ๆ ก็คือ ปัญหาการขาดครูที่สันทัดหัตถศึกษาจริง ๆ ขาดแรงจูงใจที่จะให้เด็กเรียน ขาดอาคารสถานที่และวัสดุไม่มีหรือมีไม่พอ ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการเหลียวแลอย่างจริงจัง โรงเรียนหลายแห่งจึงใช้เวลาของวิชานี้ไปสอนวิชาอื่น ๆ แทน ¹

สำหรับแผนพัฒนาปรับปรุงการศึกษาของจังหวัดชลบุรีนั้น ได้ริเริ่มจัดโครงการพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน "หัตถศึกษา" ซึ่งเป็นชื่อเดิมของกลุ่มการงานและพื้นฐานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นโครงการแรกที่ริเริ่มการปรับปรุงหัตถศึกษาในชั้นประถม มัธยม และอาชีวศึกษา เน้นการจัดวิชาการเกษตร การเรือน การช่างต่าง ๆ และการพาณิชย์ ให้มีเนื้อหาสาระและจัดประสบการณ์ทางการงานให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นจนกระทั่งถึง พ.ศ. 2502 โครงการปรับปรุงการศึกษา โดยบุเล็กและโอนกิจการปรับปรุงการศึกษาให้จังหวัดดำเนินการต่อมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ²

¹ กรมวิชาการ , รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา , 2517) , หน้า 37 - 38.

² กองเผยแพร่การศึกษา , สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดชลบุรี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บรรหาร, 2502) , หน้า 4 - 14.

ส่วนในคานการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่จะได้ ข้อมูลที่แท้จริงนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในห้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี นั้น ยังไม่มีผู้ใดทำผลวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด และยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่า การใช้หลักสูตรใหม่กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ที่เริ่มใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองนั้น ได้ผลเพียงใดและมีอุปสรรคหรือปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง จึงเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญว่าหากได้ทำการวิจัยในเรื่อง "ปัญหาการสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง จังหวัดชลบุรี" ขึ้นมาได้ ก็ย่อมจะช่วยให้มองเห็นแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้มีประสิทธิภาพและสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะเป็นแนวทางในการวางพื้นฐานการเรียนการสอนกลุ่มวิชานี้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพโดยทั่วไปตามหลักสูตร ประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตามความคิดเห็นของครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา. จังหวัดชลบุรี
2. สสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาและปรับปรุง การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในระดับประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง , สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ในขอบข่ายดังต่อไปนี้คือ

1. สถานภาพของครูผู้ทำหน้าที่สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
2. สภาพการบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน
3. สภาพความรู้พื้นฐานการทำงานและอาชีพของครูผู้สอน
4. สภาพการไหลหลักสูตรและสื่อการเรียน
5. สภาพการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน
6. สภาพการประเมินผล
7. สํารวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยเสรี เพื่อนํามาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของจังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลจากสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอน ครูใหญ่ ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี
3. เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมบุคลากรในอนาคตของสถาบันผลิตครู การปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนหลักสูตรประโยคประถมศึกษา ปี พ.ศ. 2521 ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณ

1. ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองผู้ทำหน้าที่สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง

2. แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสำรวจสภาพ สังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพนั้น ได้ผ่านการตรวจ ปรับปรุง แก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน และผ่านการตรวจแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษา จึงถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความครอบคลุมสามารถรวบรวมข้อคิดเห็น ได้เป็นหมวดหมู่ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อไป

3. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ใหญ่ขอแสดงความคิดเห็นแบบเลือกตอบ มีระดับความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริง 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ในกรณีที่ยกแบบสอบถามให้ระดับ ของความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริง เป็นน้อย และน้อยที่สุด หมายความว่าสภาพนั้น เป็นปัญหา

คำจำกัดความ

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง มวลประสบการณ์กลุ่มที่ 4 ของหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีลักษณะงาน 3 อย่าง คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ และงานช่าง

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 หมายถึง หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2520

ครูประจำการ หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามสถิติปี พ.ศ. 2523 มีโรงเรียน ทั้งหมด 304 โรงเรียน ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากร 150 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ของ จำนวนโรงเรียนทั้งหมดและคิดเป็นร้อยละ 50 ของ จำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง สังกัดโรงเรียนในสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2523 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) ใ้ประชากรจำนวน 300 คน ใน 150 โรงเรียน และเลือกครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองชั้นละ 1 คน รวมเป็นครูประจำการ 300 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ 13 คน และจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วไ้หาค่าความเที่ยง มีค่า = 0.781 จากนั้นไ้ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และไ้หาค่าความเที่ยง มีค่า = 0.929 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองจำนวน 300 คน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในคานตาง ๆ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยขอให้เสนอวิธีการแก้ไขสภาพปัญหาการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในคานตาง ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะไ้รวบรวมข้อมูลไว้เป็นหมวดหมู่

3. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยไ้กำหนดให้ส่งแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการส่งและติดตามรับแบบสอบถามคืนและไ้แบบของคิควัดแบบในแบบสอบถามทั้ง 300 ชุด เพื่อให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณียมาที่หน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดชลบุรี ไ้ตามกำหนดเวลา

ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาและความร่วมมือไปยัง ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานประถมศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา ทุกอำเภอ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ของจังหวัดและอำเภอ ครูใหญ่และครูประจำการชั้น ประถมปีที่หนึ่งและสอง ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทุกโรงเรียน และในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2524 เป็นวันประชุมของหัวหน้าหมวดการศึกษาทุกอำเภอของจังหวัด ชลบุรี ณ อำเภอศรีราชา จ.ชลบุรี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาให้แจกแบบสอบถามผ่านทางหัวหน้าหมวดทุกอำเภอถึงครูใหญ่และครูประจำการชั้นประถมปีที่หนึ่งและสอง และภายในวันที่ 10 มีนาคม 2524 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามบางส่วนคืนทางไปรษณีย์และบางส่วนได้จากการติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และติดตามทางโทรศัทพ์ รวมทั้งสิ้น 270 ชุด ส่วนแบบสอบถามอีก 30 ชุด ที่ไม่ได้นำมาใช้วิเคราะห์นั้น เนื่องจาก ผู้ตอบส่งมาล่าช้ากว่ากำหนดเวลามาก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและตรวจดู ความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว นำข้อมูลใน แบบสอบถาม ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยวิธีใช้โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS (Statistical Packaged For Social Science) ช่วยในการประมวลผลข้อมูลและหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลใน ตอนที่ 3 ได้จัดลำดับตามความถี่ของข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครู ไว้เป็นหมวดหมู่และหาค่าร้อยละทางสถิติของข้อมูลด้วยตนเอง

นำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดเสนอในรูปตารางและความเรียงและสรุปผลการ วิเคราะห์ อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ